

A bécsi fogadalmi templom.

(P.) Az ezüst-lakodalmi ünnepei közt egyik legkiválóbb, egyházi jellegű fogva legmagasabb templom fölszentelése. Ugyanekkor Magyarország fővárosában is templomot szentelünk. Budapest legkisebb, legszegényebb városrészében avatja föl az esztergomi primás a fővárosnak nem legnagyobbat, de ez ideig legszebb katolikus templomát.

Mind a két helyen az első mise hálaadó istentisztelet: köszönet az ég urához azért, hogy olyan uralkodó párral áldotta meg a monarchia népeit, melynek országlása alatt nagyban fejlődnek a nemzetek, a mint ezt egyaránt mutatja Bécs és Budapest emelkedése, szépülése az utolsó pár évtized alatt.

A fogadalmi templom, mely a megújult Bécs egyik legszebb pontján, a »Schottenthor« előtt a régi »glacis« helyén áll, a bécsi népnek nagyon kedvelt épülete. Lassú épülése alatt is mindig sokan jártak nézni. Mint egy író megjegyzi: a Szent István domja a régi Bécs temploma volt, a votiv-templom az új Bécsé lesz.

Ez is góth épület, de vegyítve a stíl franciás derűségével. A belváros régi komorfenszerű domjának ivei alatt a kedély mintegy alázattal hajolt meg, míg itt fölemelkedik az ajtában.

Szomorú eset adott alkalmat a fogadalmi templom építésére abban az időben, midőn hazánk mély gyászban szenvedett. 1853 február 18-án délelőtt az ifjú császár gr. O'Donnell társaságában a bástyán sétált s midőn a régi karinthis kapunál megállt: egy fanatikussal szabólegény, (Libényi János Székesfehérvárról) rárohant késsel s nyakán megebeszté. Huszonhetedikén már megjelent Miksa Ferdinánd főherceg felhívása, melyben közadakozásra szólítja föl a népeket egy hála-templom emelése végett.

»A bűntényt födjé örök éjszaka — mondja e felhívás, — de hálánk és örömünk emeljen olyan emléket, mely azoknak a legtávolabbi jövőben is méltó emléke legyen.« E felhívásnak élénk visszhangja lett s 1865 végeig 1,800,000 forint gyűlt be. Ez összeghez Alsó-Ausztria 917,000 forinttal járult, míg Magyarország (az akkori viszonyokból könnyen kimagyarázhatólag) nem több, mint 170,000 forinttal, a hazánktól elszakított Bánság 23,000-el Erdély 15,000-rel s Horvátország is ugyanannyival. Egy aradmegyei, seprősi birtokos, az 1863 május 10-én elhunyt Czárán Márton, a votiv-templomot tette 1494 hold földjének örökösévé. Nemzeti szolgáskunk idejének s egyszersmind egy a hadi törvény-szék által halálos ítélettel megtorolt bűnnek emlékével is szoros kapcsolatban áll tehát a votiv-templom eredete. Bevégzése és fölszentelése ellenben oly örömmünnepre esik, melyen Magyarország hátalatt szívvel üdvözli a királyi párt s nem érezi magát hátrahagyva azért, mert az ünnepek központja egészen Bécs. Hiszen mindenki tudja, hogy Budavára is osztozott volna a királyi pár jelenlétében, ha nem áll be a szegedi katasztrófa s a király nemes szíve nem azt kívánja, hogy a külső pompa költségei a rombadőlt város részére jussanak. Ő felségök, kik nagyobb lányuk eljegyzési ünnepét is Budán tartották meg: hazánk fővárosát most sem mellőzik, ha oly nagy szerencsétlenség nem sújtja az országot, melyben a fényűzést csak némi önszemrehányás érzetével fogadhatták volna.

Nagyon fiatal volt akkor a királyi pár, s házasságuk évfordulóját ünneplik, midőn a bécsi fogadalmi templom alapkövét (1856 április 24-én) letették. Az alapkövet a szentföldről, a jószáphati völgy barlangjából hozták. A vállalat élén Miksa főherceg, (a későbbi mexicói császár) állt. Hetvenötven készítették tervet a templomhoz s köztük az első díjat (ezer aranyat) az akkor csak 27 éves Ferstel Henrik műépítész nyerte, ki azóta számos középület és fényes palota alkotója lett s e templom közelében is oly épületeket emelt, melyek az újászületett nagy város földisére közé tartoznak. Ő ma, tevékenysége teljében, mint ötvenéves férfi, örvend, hogy megérte e pompás művének egyházi felavatását.

E góth imaház, melyben ki van kerülve a stíl minden túlerheltsége és komorsága, három hajóval bír. A strasburgi Münster főcsarnoka csak hat lábmal magasab, mint ezé. A hosszúság 285, a szélesség 96, a magasság kilencven láb. Hét kápolna van benne, mesterileg kombinálva és izléssel ékítve. Homlokzata három bejáratú s párkányzata és ablakai igen szépek. Sehoh nincs túlcifrázva. Háromszáz lábnyi magas két tornya könyvtár s egyszersmind monumentális komolysággal emelkedik az ég felé. Valami derült öszhangzat szépíti e templomnak külsejét, belsejét egyaránt. Hajójában, kápolnáiban nem uralkodik misztikus homály, még kevésbé zordság. A falépek, a főhajó és khórus boltozatán s a mellék-hajók színes ékítései teljes világításban állanak, valamint az országok, tartományok arany alapon díszlő címerei is. A festett üvegű kisebb-nagyobb ablakok száma hetvennyolc. A templom négy millió forintba került s ebből nyolcszázezeret (a város-bővítési alapból) a belső díszítésre s kétszázhuszonöt ezeret üveg-

festésekre fordítottak, s ez utóbbiakat Führich, Steinle, Laufberger, Trenkwald, Jobst és más képirók tervrajzai után a Geyling bécsi, a Neuhauser insbrucki s az ifj. Kratzmann budapesti műintézetében készítették el. Egyes ablakokat az uralkodó család tagjai, egyletek, főpapok és urak készítették saját költségükön. Egyik legnagyobbra maga az uralkodó adott tizenhétézer forintot. Az oldalhomlok másik nagy ablakát Bécs városa festette. A tizenkilenc kisebb ablak festetői közt vannak: Ferstel Sarolta (az építész neje) s Ott Márton, e nemrég elhunyt milliomas. Egyet a császárné udvarhölgyei készítették, másikat a sokszorosító művészet társasága, harmadikat a nagy dohánygyár — munkásnői. Magyar főpapok is: a kalocsai, egri és zágrábi érsekek, veszprémi, nagyváradi és erdélyi püspökök egy-egy pompás ablakkal járultak a dísz emeléséhez. A Haynald érseknek a Szent István alakja látható s az ájtatos csoportban a saját maga és szüleinek arcképei is.

Pompás a huszonkétláb magas főoltár, mesterileg építve isztriai kőből, négy vörös gránit oszloppal. Érc- és kőszobrok, képek és üveg mozaik ékítik. Ehhez IV. Pius pápa is járult ajándékkal. Az oltár asztala fehér márvány, sárgás egyiptomi márvány oszlopokkal. A szentségtartó aranyozott bronzból, gazdag zománcozással, mesteri munka. Az oldaloltárok közt van egy, melyet az ezüst-lakodalmi emlékére tizenegy főhercegnő készítettet: Mária nászát, szent Ferencet és Erzsébetet ábrázoló képekkel, pompásan faragott cédrusfa-művekkel. A főhajóban levő szószék is kitűnő munka különféle márványból, oldalán az üdvadó Megváltó és a négy latin egyházatya dombozmivű képeivel. A díszítésnél és fölszerelésnél gazdagon, de tulhalmozás nélkül alkalmazták a követ, márványt, bronzot, vast, mozaikot és díszfát; a pápi ruháknál a finom himzést, a szent edényeknél a drága ércet és ötvös-munkát, az egyházi könyveknél pedig a kötést, aranyozás művészetét. Van egy siremlék is a templomban, még pedig régi: a Salm Miklósé, ki Bécsot vítéül védte II. Szulejmán ellen. A hadvezér e díszes vésetű nagy siremlékét V-dik Károly császár és utóda: I. Ferdinánd a bécsi Dorottya-templomban állíttaták föl. Mikor e zárda megszűnt létezni, a Salm-család elvitté Brünn mellé, raitzi jószágára. Onnan pedig a bécsi régészeti egylet hozatta el saját költségén a fogadalmi templomba. Ez az egy, mi a régi művészetet képviseli az új templomban, mely századokra szóló emléke marad Bécs korunkbeli művészeinek, műiparának és több nevezetes történeti mozzanatának.

A pont, hol áll, igen kedvező. Szabad helyen fekszik s mindenfelől lehet hozzá jutni. Nincs közvetlen szomszédságában különféle házak sora. A forgalom pedig élénk körülte. Mindig lesz tehát nagy közönsége, mely ott végzi ájtatát, még pedig a legműveltebb osztályok köreiből, mert azok lakhelyeikhez esik közel. Nemcsak Károly Lajos főherceg, az építés védnöke, s nemcsak Ferstel, a ki alkotó, hanem az egész Bécs örvend, hogy e huszonhárom évig épült pompás Salvator-templom elkészült s fölszentelése ép az uralkodó család és monarchia népeinek örömmünnepre esik.

A ferencvárosi templom.

(E.) Rendesen azt a kifogást szokták tenni Budapest ellen: hogy nincsenek szép templomai. Igaz! de nem sokára lesznek. A budavári Mátyás-egyház helyreállítása örvendetesen halad; a lipótvárosi bazilika, a magyar katolikus világ e régóta készülő Luca-széke is majd csak fölépül valahára. De a míg azzal dicsekszünk, a mink lesz, meg ne feledkezzünk arról, a mi ma van; a nem nagy, de minden ízében stilszerű szép istenházáról, melyet a ferencvárosi Bakács-téren holnap szentelnek föl.

A ki e tért pár éve nem látta, most alig ismerne rá. Akkor még csak kicsiny kápolna szerénykedett ottan, melynek gyöngye falait meg-megbolygatta a vihar s oldalairól a vakolatot lemosta a zápor. Ugy látszott, hogy a színhagyott Krisztus-kép a kopott feszületen a bejárat mellett csak azért hajtotta le fejét, hogy túl ne érjen az alacsony tetőn, melynek fogyatkozásaira könnyőületesen zöld takarót vont a moh. Az ágaskodó gyerekek nem igen kellett igyekezni, hogy a megvakult ablakon bekandikáljon, sem a közel veteményes kertekből idetévedt fáradt lepke-nek, hogy a torony keresztjén megpihenjen. Be is volt zárva régen; 1865 óta nem használták, s az istentiszteletet kilenc éve az épülfélben lévő új templom földalatti katakombájában tartották, mint egykor a régi keresztények Rómában. E regényességnek most már vége.

A tér legnagyobb része három lábnyira fel van töltve. E terraszt kőoszlopokkal összetartott vasrácsotzat keríti; a gyalogok lépcsőkön, a kocsik pedig széles följárón juthatnak föl rá. Ezen emelkedik a 11—12-dik századbéli román stílusban készült templom, fehér homokkőbe foglalt vörös nyers téglafalaival s kékes palak-födélével. A kellemes hatást, melyet e színvegyület a nézőre tesz, fokozzák az épület nemes arányai. Divatos mondás, hogy az építészet

kővé vált zene. E képet részletezve, zavarba jöhetnénk, minek nevezzük a ferencvárosi templomot; Hymnusnak alig, mert arra kevés benne a fonség; inkább a naiv lélek hálaadó énekének, mert olyan egyszerű, cikornyátlan, mint az. Legjobban kitűnik az tagoltságából. Az egész épület 2016 négyyszög lábnyi tért borít be, s alapidoma a latin kereszt, melyet a fő- és kereszthajó képez. A leghosszabb oldal végpontjában a bejárat fölött emelkedik a karsú főtorny az ég felé; keresztjének csúcsát 214 láb magasság választja el a járdától. Oldalára két kis csúcs-tornyot támaszkodik. A főbejárat van a legdagabban díszítve az épület külső részén. Fehér homokkőből faragott, két oszlopon nyugvó háromszöget képez, melyet egyszerű költömbözött foglal körül. Csúcsa oszlopfőben végződik, s ez talapúl szolgál asszi szent Ferenc szobrához, melyet Szász Gyula faragott. Ugyancsak töle van az oldalfülkéket díszítő két angyal, míg a háromszög mélyedésében levő dombozmű, az áldó Krisztus-fejet ábrázolva, Feszler Leó munkája. Magylyva a bejáratvédő rácsotzatot, pár lépésnyi előcsarnokba jutunk. Ennek oldalába van falazva a két fogadalmi tábla, de egyelőre csak az egyiket lesz felirat. Innen remek vasalású tömör tölgy-fakaput át lépünk az egyház belsejébe. Ez a kapu a Jungfer Gyula munkája, melylyel a párisi világkiállítás is méltó elismerést aratott; a háromezer forintba került ajtót ő díjtalanul ajánlotta föl a templomnak.

Az egyház belseje, a főhajón kívül, két mellék-hajóból áll. Legnagyobb hossza 216, legnagyobb szélessége 90 láb. Nyolc gömbölyű és két négyyszögű oszlop választja el azokat egymástól. A bejáratnál szemben van a szentély, hatszögletű abszidában a karszi kékes-fehér márványból készült, szabadon álló főoltárral. A díszítési munka még csak az épület e részében van készen. Az egész rendszerben uralkodó kereszt-boltozatok itt ívesebben hajlanak össze kupola-felét képezve, melynek kék alapja arany csillagokkal van telehintve. Halvány színekben tartott földmorb szalagfűzerek választják el az egyes mezőket, melyeken arany alpból emelkedik ki az üdvözítőnek és két apostolnak Than Mór festette falképe. A napsugár két tejszínű magas üvegablakon szűrődik át, a templomot pedig huszonnyolc egy és tizenkét kettős ablak világítja meg. Az egész épület belsejének öszhatását most csak a szentély után ítélhetni meg, különben a többi is így lesz díszítve, de egyszerűbben. Most még hidegen és féhéren tekintenek a falak a szemlélőre. Az egyszerű fő-beosztásnak a belső tagoltság adja meg a változatosságot: a szentély két oldalán fekvő sekrestye és keresztelési kápolnák, fölöttük az oratoriumokkal, melyek kis lépcsőházakul szolgáló tornyocskákkal állanak egymással kívülről összeköttetésben.

Alattok terül el a katakomba. Nem kell azonban valami csontvázakkal telt komor földalatti üreget képzelniük ez elnevezés alatt. Világos, szellős terem ez s huszonkét oszlop tartja. Nem is temetkezési célokra készült, mert fülkéik nincsenek benne.

Fenn a beosztást a főbejáratnál szemközt emelkedő zenekórus, a két oldalkarzat (emporium) és a szószék egészítik ki. De az orgona még nem készült, mert az emporiumok alól hiányzanak a gyónószékek, sőt a padok sem voltak még tegnapelőtt mind beállítva. Különben is hosszabb idő telhetik el, míg a berendezés tökéletesen kész lesz, mert az oldalfalakon szabad tereket hagytak freskók számára. Figyelmeztetjük e körülményre a műpártolókat, kiknek szép alkalmuk nyílnék itt bőkezűségüket kimutatni, hozzájárulva e szép egyház stilszerű földszítéséhez.

A milyen egyszerű az egész épület, olyanok az anyagok is, melyekből készült: a sósuti homokkő és nyers téglá, a falakon s a terazzo-granit burkolat a hajóban. Márványból csak az oltár, szószék, szenteltvíztartó, a belső lépcsők, a szentély és a sekrestyék burkolatai vannak. Az ajtók, a kápolnák butorzata s a padok tömör tölgyfából készültek, izékes faragással.

Az egész épületben csak egy tárgy képviseli a pompát: a gyönyörű üvegfestmény, mely az oldalbejárat fölötti ablakba van beillesztve. Ez, a mint tudjuk, Ipolyi Arnold püspök ajándéka, s a fővárosban nemrég felállított Kratzmann-féle műteremből került ki. A csodálatosan intenzív színekben ragyogó kép megkapó hatással van a képzelemre. Egyszínű alapból tekint le róla az ősz Gellért püspök képe s arcán a szelid megadás és áhitat tulvilági fényben ragyog. Ezer apró különféle színű üvegdarab váltakozó fényvel olvad össze a keretben, s a rajtok átszűrődő napsugár szingazdagon csillogtatja a padozat mozaikját.

E templomot holnap (csütörtökön) reggel szenteli föl az esztergami primás-herceg s a khórusról a Liszt »Koronázási miséje« fog hangzani, a Liszt-egylet, ennek karnagya, Engeszer Máttyás, a nemzeti színház operai tagjainak és zenekarának közreműködésével. A padokat a miniszterek, főbb tisztviselők és a hölgyek számára tartják fenn, a férfiak csak álló helyeket kapnak. Az ünnepélyen csupán meghívottak vehetnek részt dísz- vagy szalon-öltözeten. A szer-

tartás reggel nyolckor kezdődik, s körülbelül három óráig tart. Első része a templom körüli téren lesz, hol a primás-herceg számára díszes sátor emelnek. A zavarok elkerülése végett a szomszédos utcák a rendes kocsiközlekedés elől el lesznek zárva.

Fővárosi hírek.

* A királyi pár ezüst-menyegzője alkalmából Rudolf főherceg ezer forintot küldött magyar-honi érdemes szegények számára. Budapesten három, huszonkét megyében pedig egy-egy érdemes szegénysorsú lakos fog belőle negyven-negyven forintot kapni.

* A „Budapesti Szemle“ május-juniusi kötetében Horváth Mihály elhunyt történetirónknak is lesz egy hátrahagyott érdekes műve. Ennek címe: »Deák Ferenc egy álma.« Egy álmot beszélt el neki egyszer a nagy hazafi s ő még aznap leírta, hogy majdan lehetőleg a közvetlen előadás szavaival juthasson nyilvánosságra.

* A „Fővárosi Lapok“-nál Szeged javára újabbán begyűlt 400 ft 60 krt s egy aranyat tegnap adtuk át a fővárosi segélybizottságnál. A bizottsági elnök helyett Matuska Alajos tanácsjegyző adott róla nyugtatványt. Ez összeg a negyedik gyűjtés eredménye, melyet ez ideig oda küldtünk. Lapunk olvasói — a szerkesztőségénél — tegnapig összesen 2248 ft 27 krral, hat császári kir. arannyal, negyven frankkal s egy bajor ezüst tallérral járultak a szegediek (s némi részben a szomszédos községek) inségének enyhítéséhez.

* Az akadémia 38-dik nagygyűlése május 19-én kezdődik s május 25-dikén végződik. Ez utóbbi napon, mely vasárnapra esik, tartják az ünnepélyes közülést. Tudvalevőleg ugyanakkor lesz az Eötvös-szobor leplezése is, melyre Szász Károly ir. ünnepi ódát.

* Ujházi Ede színművésztünk családi gyász érte. Édes anyja, Debrecen város köztisztelőben álló főorvosának, Ujházi Károlynak a neje, elhunyt. Derék hitves és anya volt. Fia tegnap utazott le temetésére.

* Királyi őfelségének testvéröccse: Károly Lajos főherceg, mint a »Hon-ban olvassuk, igen szívesen fogadta a képviselőház küldöttségének tiszteltetését. Nemcsak rokonszenve tünt ki a magyarok iránt, hanem az is, hogy hazánkat jól ismeri. Majd mindenkinek tudott valami kedveset mondani otthonáról; Beniczky Ferenc gödöllői képviselőnek azt mondta, hogy ez idő szerint Gödöllő az udvar egyetlen igazi nyaralója, mert Schönbrunn és Laxenburg ma már csak folytatása, Ischl pedig záradéka Bécsnek; szabad léggel, falusi boldogsággal, friss zölddel és mezei gyönyörökkel csupán Gödöllő kedvesedik. Jókainak, midőn megtudta, hogy ő a »híres magyar regényíró«, kijelenté, hogy fordításban már sokat olvasott tőle s nem sokára eredetiben is remél olvashatni, mert most magyarul tanul. »Sietnem kell — jegyzé meg a most 46 éves főherceg, — mert gyermekeim is mind tanulnak magyarul s még kitennének rajtam.

* A Deák-síremlék országos bizottságának s a hatóságnak több tagja, b. Liphay Béla vezetése alatt, e napokban megnézték a Deák Ferenc siri kápolnáját, a végett, hogy a mauzóleum építése alatt hová helyezték el a koporsót és annak díszreit. E célra a Batthyány Lajos mauzóleumában alkalmas helyet találtak. Oda fogják tehát a koporsót helyezni. Mivel azonban a levegő ott nedves s abban a koszorúk és drága szalagok elromolhatnak, ezek ideiglenes megőrzésére a nemzeti muzeum igazgatóságát kéri föl. A »Deák-szobá-ban lehet ezek számára is. Nagyobb gondot ad a bizottságnak az a kérdés, hogy vajjon a mauzóleumot lehet-e építeni az ideiglenes sírkápolna helyén. Ennek területe ugyanis nem elegendő s körülte még több sirt kellene kisajátítani, melyek némelyikét folyvást gonddal ápolja a kegyelet. Meglehet tehát, hogy e sírokat nem is engednék át a hátramaradtak. Ez esetre más alkalmas helyet szemlét a bizottság. Ez a középső kaputól balra az első területen fekszik, hol a halottak már harminc éve porlanak s így semmi sem áll a mauzóleum útjában. Ha e tervet elfogadja az országos bizottság, akkor az emlékmű fölépítése az ideiglenes kápolnában maradvánának a nagy hazafi hamvai.

* A szini tanoda szombaton délelőtt tizenegykor ünnepli meg őfelségök ezüst-lakodalmát. Megnyitó beszédet Szigeti József intézeti aligazgató tart; ez után drámai növendékek adják elő a Váradi Antal által írt ünnepi prologot, mely drámai jelenetből áll; az operai növendékek pedig a gr. Festeticch Leó által szerzett ünnepi himnusz éneklék. Végül drámai és operai részletek előadása lesz.

* Hymen. W ü r t h Pál, a magyar államvasutak fiatal és jeles képzettségű főmérnöke, husvét első napján tartotta kézfogóját Máramaros-Szigeten, Jakabovics Rózsa kisasszonnyal, a város egyik legkedvesebb leányával. Esküvőjük még e nyáron lesz.

* A természettudományi társulat már sajtó alá adta Elisée Reclus híres »La terre« (a föld) című nagy munkájának magyar fordítását. E munkát Király Pál tanár és Révész Samu mérnök végezték. A mellékletek, ábrák, térképek, melyeket Párisban

készítnek, tizennégyezer frankba kerültek. Az első kötet júliusban jelenik meg. Aláíró eddig ezerkétszáz van s így még háromszáz példány áll a közönség rendelkezésére.

* A ferencvárosi új templom számára Posner Károly Lajos egy »Missale romanum«-ot készítettett ajándokul jeles műintézetében. Ez a munka, szakértők szerint, a hazai műipar igen jeles terméke. Fehér-chagrainba van kötve, felső födelének négy szöglete bronz-öntvényű domborműben tünteti föl a szűz Mária, szent Ferenc, szent József és szent Erzsébet alakjait; az ország és főváros címerei s a királyi pár névbetűi izléssel zománcozták; a felirat, mely ez ezüstlakodalmi ajándokra vonatkozik, pompás aranyozás. Szintén a Posner műintézete készíté el igen szépen báró Hirsch és neje számára, az izraelita nőegylet köszönő iratát az egylet számára nagylelkűleg adott 77,000 ftnyi alapítványáért s az okleveleket tiszteleti taggá lett választásukról.

* Ezüstlakodalmi emlékek. Békésmegyei hölgyei igen izléssel állították ki a királyné őfelségének átnyújtandó hódoló feliratot. A nagy negyedréti lap címtábláját Békésmegye fametszetű paizsa díszíti, körülte a nagyobb községek ügyesen csoportosított, izobogós címereivel s az arabeszkek közé foglalt díszbetűs címmel. A másik lapot az ajánlás szövege s a tizehat aláírás foglalja el. Az egész Göndöcs Benedek apát terve után készült. Ugyancsak ez alkalomra Ney Ferenc főrealtanodai igazgatótól alkalmi költemény jelent meg nagy negyedréti lapon, a Wodianer-féle nyomda díszes kiállításában. A szöveg fölött a királyi pár arcképe és az ország címere is látható koszorúban.

* Az athletikai klub e hó 27-iki tavaszi viadalának sorrendje ez: sikverseny a másutt nyertesek kizárásával; távolság száz yard; dijak: ezüst érem az elsőnek, bronz a másodiknak; magas-ugrás, dijak: bronz érem; két második vetélkedés a bajnoki címért; távolság az elsőnél egy negyed, a másodiknál két angol mértföld; dijak: a »bajnok« cím, serleg és állami aranyérem a döntő győzelemért. Védő az elsőnél Koller Károly, a másodiknál Molnár Ignác, kit Kis Aladár bajnok-jelölt hív ki.

* Rövid hírek. A belvárosi plébánia-templom holnapi hála-istentisztelete, nem tíz, hanem kilenc órakor kezdődik, a ferencvárosi templomszentelés miatt. — Az egyetem üdvözlő feliratát Gyulai Pál készíté s egyik pontja így hangzik: »a királyok boldogsága épen egy a népek öröme, mint a népek jóléte királyi öröm.« — Kurcz Vilmos ferencvárosi plébános 56 lapra terjedő füzetet adott ki a ferencvárosi plébánia-templomról. — Az izraelita nőegylet árvaházában holnap délben ezüstlakodalmi emlékünnepe lesz. — Pestmegye alispánjához eddigelé a vizkárosultak számára 13,867 ft és négy arany adomány folyt be. — A tisztviselők orsz. egylete a tiszai vizkárosultaknak száz forintot szavazott meg. — Tárkányi Béla apát-kanonok Rómába utazott. — Az akadémia hetfőn dr. Szabó József által ismertetett új részavány, melynek alkatrészei: viz, réz és méz, kénsvához kötve, azért kapta az »urvölgyit« nevet, mert Urvölgyön a régi rézbányák egy elhagyott ágában találták fel. — A természettudományi társulat ma (szerdán) d. u. öt órakor szakülést tart az akadémia heti üléstermében, s Azary Ákos értekezik néhány keserű anyag élettani hatásáról, s Dapsy László az új buzamivelés-módról. — A ferencvárosi templom holnapi fölszentelésére szétküldött kitöltetlen sűrke jegyek nem ruházhatók át hölgyekre, mert hölgyeket a templomba csak kékszínt, az oratoriumba pedig rózsaszínt jegyekkel bocsátják be. — A nőképző-egylet tanintézete mellett gouvernante-képzőintézetet is akarnak felállítani. — A budapesti piacon is fölmerült már a hamisított üveg ezüstforintos. — A népszínházból kijövet Obláth Ferenc szegedi polgár zsebéből a tolongásban kihúzták a tárcát, melyben 3300 ft volt. — Híre van, hogy Pongrácz és Máriássy János honvéd tábornokokat altábornagyokká léptetik elő. — A tanács a helybeli tűzoltók részére ezeröttszáz forint jutalmat szavazott meg. — Fővárosunkból a tegnap reggeli gyorsvonattal igen sokan mentek Bécsbe s mennek a main is.

V i d é k.

** A komáromi választók vasárnap búcsúztak el annyi országgyűlésen át volt képviselőjüktől: Ghyecz Kálmántól. Tizennégy kocsin ötvenhat mentek Kis-Igmándra. Szónokuk Pechata Gy. komáromi ügyvéd volt, ki meleg szavakban tolmácsolta a komáromiak tiszteletét, ragaszkodását és fájalmát. Ghyecz, a ki törődött és beteges állapotban van, gyöngye hangon mondott köszönetet s kijelenté, hogy nem politikai okból vonult vissza, hanem mert rohamosan hanyatlani érzé erejét. Egyszersmind kifejezte reményét, hogy a magánélet nyugalmából nem fog többé kilépni. A küldöttek megéljenezték s azzal a meggyőződéssel tértek haza, hogy a kitűnő hazafi nem fog többé a közpályán működni.

** A vidék részvéte. A kalocsai jó t é k o n y nő e g y l e t műkedvelői előadásain, melyeket a szegedi

diak javára több ízben rendezték, a hölgyek közül Jagicza Lajosné és Marovcsik Györgyné urnök, Bencsik Ilka, Koczka Mariska, Srinaak Lujza, Hangel Margit és Ilka, Horvát Róza, Karácsonyi Ilona, Kozma Mari, Kovács Emilia és Ilka, Kukula Jozefa, Modor Ilona és Rózsa, Nyers Böske és Rácz Ágnes kisasszonyok működtek közre. A bevételből ötszáz forint maradt meg tisztán. — A csikszeredai műkedvelő társulat e hó 16-diki előadása 111 forint 20 krt jövedelmezett Szegednek. Szigligeti »Liliomfi«-ját adták, a nőszerepekben Benedek Istvánné s Bialis Ákosné urnökkel, Enyeter Berta és Gözsey Julcsa kisasszonyokkal. Ezután táncvigalmat rögtönöztek, mely vígan folyt hajnalig. — Az aszódi olvasóegylet mult szombati jól sikerült hangversenyén Balázs Bognár Vilma asszony a Rotschildné dalát énekelte, Tamási pedig népdalokat énekelte s Markus Emilia k. a. szavalt. Ezekon kívül Zsadányi hegedűn, Svoboda zongorán és Dózsa fuvolán játszott. Végül egy francia vigjátékot adtak elő Márkus Emilia k. a. és Halmi Ferenc. Volt társas vacsora és tánc reggelig. — Ö-K a n i z s á n i s volt jótékony célú előadás vasárnap a nagyvendéglő dísztermében. A nők közül Ocskay Hermin és Létmányi Ilona kisasszonyok s Székely F. Erzsébet urhölgy játszották a főszerepeket a »Tolonc-ban. — B i c s k é n, a nagy vendéglő termében, a szegedi árvizkárosultak javára rendezett táncvigalom kedélyesen sikerült. Jelen voltak a hölgyek közt: Bánóczy Flórisné, Jurassek Ödönné, Poor Gusztávné, Sándl Mátyásné, Tausz Pálné és Vasánits Miklósné urasszonyok, Halász Mariska, Hochsinger Emilia, Kégl Emilia, Kiss Irma, Kobilek Mari, Lakner Emilia, Lethenyey Gizela, Szente nővérek, Vasánits Rózsa kisasszonyok sat. A bál tiszta jövedelme 63 forint. — A nagy körösi izraelita nőegylet mult szombati táncmultságában résztvett hölgyek közül Fleischerne, Fleischmanné, Obláthné, dr. Lisserné, a két Plágerne és Spillerné urhölgyeket, továbbá Benedek Ottilia, Brück Paula, Fleischer Jozefa, Freiburger Emilia, Singer Sarolta, Steiner Laura, Schwarcz Emilia, Klein Jetti és Kohn Teréz kisasszonyokat említé tudósítónk. A vig társaság csak hajnalban oszlott szét s tiszta jövedelemképen 31 forint jut Szegednek. — F i u m e város a és lakossága összesen 16,058 forinttal járult az árvizkárosultak nyomorának enyhítéséhez.

** Vidéki hírek. Adler Antalné urhölgy Szegeden újra áldásosan működik; a felső városban új népkonyhát nyitott, kétszáz gyermeket felruházott, három láda ruhát adott át a helybeli nőegyletnek s kettővel a falukon levő vizkárosultaknak küldött. — A felsőmagyarországi emlékek albuma, melyhez Miskovszky Viktor kassai tanár készíté a világtárlaton ezüst éremmel kitüntetett huszonkilenc aquarellt, a székesfehérvári tárlaton is ki lesz állítva új kötésben. — Pauer János székesfehérvári püspök az ezüstlakodalom és saját beigtatása ünnepére a városi és megyei jótékony célokra ötszáz forintot, a katonaság megvendégelésére pedig százat és tíz akó bort adott, ezeken kívül ezer darab arany és ezüst érmet bocsátott a főispán rendelkezésére. — Pozsonyban a mult szombaton halt meg hosszas szenvedés után báró Ledererné született Róza Regina asszony, (Róza Károly királyi tanácsos nővére); finom műveltségű és jótékonyága miatt általános tisztelt hölgy volt. — Vértességi Arnold »A bojár leánya« című regénye közelébb Heksch F. német fordításában jelent meg Pozsonyban; a belga királynőnek van ajánlva. — Nagyváradon a püspöki major régóta omladozó, fala leszakadt, maga alá temetve öt munkást, kik közül négyet holtan, egyet pedig súlyosan megsebesítve találtak meg az omladék között; a szerencsétlenek mind családapák voltak Szalontáról. — Szegeden az ott maradt népiskolai tanítókat a hatóság egyes osztályaiban kisegítőkkül, éjjelenként pedig főlálva rendőri szolgálatra alkalmazták, míg az oktatóst megint el lehet kezdeni. — Nagyvárányán közelébb hunyt el 83 éves korában Scheuchenstuel József nyugalmazott bányatanácsos, Székely Antal fővárosi ügyvéd édesatyja. — Szegeden a belviz, lassan ugyan, de folyvást árad. — Nagy-Zerind községben, a hivatalos kimutatás szerint, ötvenhatvanezer forint kárt okozott a Körös kiáradása. — Dr. Rómer Flóris az Érmellékre utazott, hol Stornó Ferenc műépítésszel együtt fölvételeket készít a székesfehérvári kiállításra, Bihar megye nevezetesebb régiségeiről. — Pozsonyban Raabe Gusztáv városi hivatalnokot megmérgezve találtak ágyában; mint mondják, azért ölte meg magát, hogy az ellene indított fegyelmi vizsgálattól szabaduljon. — Nagy-Szentmiklóson 18-án éjjél után földrengés volt, hármass lökessel; néhol a kályha is bedőlt; nagyobb kár azonban nem történt.

B é c s i h í r e k.

** A burghan tegnap volt a nagy fogadtatások második napja. A borongós idő dacára a császári lak környéke el volt leve neppel. Hetfőn a királyi, tegnap a császári pár fogadott — a nagy kihallgatási teremben. Először az osztrák püspöki kar jelent meg